

ΠΕΡΙ ΤΟΝ ΟΣΙΟΝ ΝΙΚΩΝΑ ΤΟΝ ΜΕΤΑΝΟΕΙΤΕ

Περὶ τοῦ ὑπὸ τὸν τίτλον «Βίος, πολιτεία, εἰκονογραφία, θαύματα καὶ ἄσματος ἀκολουθία τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Νίκωνος τοῦ «Μετανοεῖτε» ἔργου μου ὁ κ. Φαίδων Κουκουλῆς ἔγραψεν ἐν τῇ Ἑπειρηίδι τῆς Ἑταιρείας Βυζαντινῶν Σπουδῶν¹ κριτικὴν, ἐν ἣ δὲν δέχεται ὅτι τὸ ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως τῆς Σπάρτης ἐκκλησιαστικὸν κτίσμα εἶναι ἡ μεσαιωνικὴ μονὴ τοῦ ὁσίου Νίκωνος. Αἱ ὑπ' αὐτοῦ γενόμεναι παρατηρήσεις εἶναι πολλῆς προσοχῆς ἄξια, ἐλπίζομεν δ' ὅτι, ἐὰν συμπληρωθῶσιν αἱ ὑπὸ τοῦ κ. Ἄδ. Ἀδαμαντίου ἐνεργούμεναι ἀνασκαφαὶ εἰς τὸν ἐν τῷ χώρῳ τῆς Λακεδαιμονίας ἀνασκαπτόμενον χριστιανικὸν ναὸν καὶ καταρτισθῇ πλήρης τοπογραφικὸν διάγραμμα αὐτῆς, θὰ χυθῇ πλήρης φῶς ἐπὶ τοῦ συζητουμένου θέματος.

Ἐὰν ἡ ἀγορὰ τῆς Λακεδαιμονίας συνέπιπτε μὲ τὴν ἀγορὰν τῆς ἀρχαίας Σπάρτης, τιθεμένην μεσημβρινῶς τῆς Ἀκροπόλεως, τότε ὁ ὑπὸ τοῦ ὁσίου Νίκωνος τοῦ Μετανοεῖτε κτισθεὶς ναὸς τοῦ Σωτῆρος δέον ν' ἀναζητηθῇ ἐκεῖ ὅπου τέως ἐτίθετο τοῦτο ὅμως εἶναι ἀπίθανον, διότι τὰ φαινόμενα τείχη τῆς Λακεδαιμονίας δὲν περιέχουσιν ὀλόκληρον τὴν ἀρχαίαν Σπάρτην, ἀλλὰ τμῆμα μόνον αὐτῆς μὲ κέντρον τὴν Ἀκρόπολιν. Ἀνάγκη κατὰ ταῦτα νὰ καθορισθῇ ὁ χώρος τῆς Βυζαντινῆς πόλεως Λακεδαιμονίας. Ἐπ' ἴσης ἀνάγκη νὰ καθορισθῇ ἡ τοποθεσία τοῦ τζυκανιστηρίου, ταῦτα δ' ἐννοεῖται μετὰ λεπτομερεῖς ἀνασκαφὰς καὶ πλήρη καὶ λεπτομερῆ τοπογραφίαν τῆς ἀρχαίας Σπάρτης καὶ τῆς Βυζαντινῆς Λακεδαιμονίας.

Ἡ ἐν σελίδι 110 τοῦ ἔργου μου, ἐπὶ τῇ βᾶσει ἀσαφοῦς τοιχογραφήματος ἐκδοθεῖσα ἐπιγραφὴ, ἣς ἐλλείπει ἡ ἀρχὴ ἀμφοτέρων τῶν στίχων, δέον ν' ἀναγνωσθῇ, ὡς δεικνύει ἡ πλάξ, (Ματθ)αίου καὶ Λουκᾶ τῶν μακαρίων ἡμῶν ἐπισκόπων, τὸ ἔτος δὲ ,ϚΦΜΑ' (= 6541 = 1033). Οἱ δύο οὗτοι ἐπίσκοποι δέον ν' ἀναγραφῶσιν εἰς τὸν κατάλογον τῶν ἐπισκόπων Λακεδαιμονίας.

† ΑΡΧΙΜ. ΜΕΛΕΤΙΟΣ ΓΑΛΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

¹ Τόμ. ΙΑ'. σ. 464 - 469.